

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1935.

Ljubljana, 15. oktobra 1935.

Štev. 8.—9.

75.

Dekret sv. kongregacije koncila o večjem prizadevanju in pospeševanju katehetskega pouka.

(AAS 1935, str. 145—154.)

Z zares dalekovidno modrostjo je čuvarica in učiteljica od Boga razodete resnice, katoliška cerkev, v želji, da izpolni svojo najsvetejšo dolžnost in nalogo, že takoj od začetka gledala med drugim kot svoje delo to, da bi ljudem, ki jih je hotela uvesti v Kristusa Gospoda in k spoznanju njegovega nauka, posebno otrokom in preprostim, nudila nebeško, za večno življenje potrebno modrost na katehetski način s pomočjo in službo zakonitega učitelja.

In to je storila res modro. Ker je namreč vse znanje krščanskega človeka v tem stavku božjega Odrešenika: *to je večno življenje, da poznajo tebe, edinega pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa*, se najde tisto znanje prav in primerno v katehetskem pouku, s katerim se starosti, zmožnosti in stanu poslušavcev primerno podajajo in razlagajo vse glavne resnice o Bogu, o Jezusu Kristusu in njegovem nauku ter njegovi postavi; zakaj če ta nauk razložimo in pojasnimo, zares skoro ni mogoče iskati kaj primernejšega za dosego gotove in trdne norme prave vere in pravega življenja.

Zato je vedno bil in je še katehetski pouk v katoliški cerkvi kakor tisti glas, ki z njim božja Modrost kliče po potih: *kdor je majhen, naj pride k meni*; kakor tista svetilka, *ki sveti na temnem kraju, dokler ne vzide danica*; kakor seme in tisti *evangeljski kvas*, iz katerega klije in prejema hrano vse krščansko življenje: kajti tam si lahko vsak vernik srečno izposodi luč božje resnice, pravilo božje postave, pomožna sredstva milosti božje, da vidi, kaj mora storiti, in dobi moč, da izpolni to, kar je uvidel. Ta verski pouk je sicer vsem silno koristen, najizdatnejši pa je vendar za otroško in mladeniško dobo, ki hranita v sebi upe bodočnosti. Predvsem je torej treba skrbeti in poudarjati verski pouk doraščajoče mladine, posebno ko pride doba, v kateri se zaradi splošno razširjenega prizadevanja za znanje, zaradi tako močno olajšanega študija, zaradi primernejših učnih metod tako zarana začenja in goji šolska vzgoja otrok in mladostnikov; ne bilo bi prav, pri tolikem učnem aparatu in pri toliki gorečnosti za učenje zanemariti ali opustiti nauk o Bogu in največjih stvareh, ki jih obsega religija.

Jasno je, da je v katoliški izobrazbi otrok in doraščajoče mladine tudi rešitev države. Premnogo namreč koristi državi prav tako kakor veri, če državljani hkrati z načeli zgolj človeškega nauka in meščanske vzgoje črpajo tudi krščanskega duha.

Iz tega je jasno umljivo, kako ljubeznivo in modro obenem ravna cerkev, učiteljica katoliške resnice in postave, ko v osebi Kristusa glasno kliče: *pustite otročiče in nikar jim ne branite k meni priti; zakaj takih je nebeško kraljestvo*.

Vse to so rimski papeži, vrhovni učitelji in voditelji katoliške vere, prav dobro spoznali in čutili; zato niso nikdar tej stvari odtegovali svoje čuječnosti in vestnosti.

Poleg starejših primerov, ki jih ne naštevamo, je o tej stvari najsijajnejši dokaz iz teh zadnjih časov v okrožnici »*Acerbo nimis*« papeža Pija X. blaženega spomina, ki je bila izdana 15. aprila 1905, v kateri ta budni papež popisuje čisto posebne koristi kateheze in po pravici sklepa, da je prav zato opešala in skoro zamrla sodobna vera, ker se dolžnost poučevanja krščanskega nauka ali nemarno vrši, ali pa sploh opušča. Zato izdaja predpise, po katerih naj se krščanski nauk daje dečkom in deklicam, mladostnikom in končno odraslim.

Ti zakoni so stilizirani v kanone v kodeksu kanoničnega prava, v katerem (knjiga III, nasl. XX., pogl. 1.) je podana in urejena vsa za vesoljno cerkev obvezna uredba katehetskega pouka.

Za čuvanje in potrebam primerno poudarjanje teh s kodeksom danih zakonov je papež Pij XI. ustanovil z motuproprio »*Orbem catholicum*« dne 24. junija 1923 katehetski urad pri tej sv. kongregaciji koncila, ki ima nalogo, da vse katehetsko delo v vesoljni katoliški cerkvi vodi in pospešuje.

Z ukazi in opomini papežev so soglašale skrbne odredbe škofov, ki so skušali zdaj na splošnih, zdaj na pokrajinskih zborih, na škofijskih sinodah ali na škofijskih in narodnih katehetskih kongresih natančneje urediti katehetski pouk.

Pa kljub tem srečnim začetkom vsepovsod je iz poročil istih škofov razvidno, da je še marsikaj, kar ovira moč in učinkovitost pouka krščanskega nauka. Obžalovanja vredna je predvsem brezbriznost staršev, med katerimi mnogi, ki so sami v nevednosti glede božjih reči, podcenjujejo ali sploh prezirajo versko vzgojo otrok. In to je težka ovira; zakaj če so starši v tej stvari brezbrizni ali nasprotni, gotovo ni upanja, da bi se otroci versko vzgojili.

Ta zadeva postane še resnejša tam, kjer se — kakor pri nekaterih narodih — zaradi strankarskih bojev osporava ali odréka pravica cerkve do krščanske vzgoje otrok. Boječi starši se namreč — včasih zaradi lastne dušne nestalnosti, včasih pa zaradi težavnih razmer — ne upro krivičnim postavam in ne posvečajo nobene skrbi in brige pouku svojih otrok v katehizmu.

Tam pa, kjer katoličani žive skupno z nekatoličani in sklepajo brez pomisleka z njimi mešane zakone, se pri skupnem družinskem življenju zakonskih navadno dogaja, da sami in njih otroci začno polagoma prezirati božje reči, ali da se veri odtujijo.

Drug vzrok je brezdelnost otrok in mladostnikov samih, ki imajo vse druge misli in skrbi in jih vabijo igre in telesne vaje, ali privlačujejo posvetna gledišča, kjer se neredko zrahljajo dobre navade in to posebno o praznikih, ko zanemarjajo obisk župnega katehetskega pouka, tako da se že v rani mladosti začneta in potem dan za dnem raste tista nesrečna pozabnost in zanemarjanje božjih stvari.

To pozabljanje, to zanemarjanje prizadeva veri toliko več škode, ker so prišli v svet grabežljivi volkovi, ki ne prizanašajo čredi, ker so prišli za njimi lažiučitelji, ki se priznavajo za brezbožnike ali novopogane in gredo za izmišljotinami in blodnjami ter z roko in z glavo skušajo zvijačno izpodkopati katoliško vero v Boga, v Jezusa Kristusa in cerkveno učiteljstvo; k tem je treba prišteti še vse tiste, ki v gorečnosti za razširjanje nesrečnega protestantizma na videz učijo krščanski nauk in krščansko pobožnost in z neverjetno lahkoto prevarajo tiste, ki so v katoliški veri nevedni ali pomanjkljivo poučeni in tudi preproste in neprevidne vernike same.

Te neugodnosti kljub temu, da so jim škofje in drugi dušni pastirji z mnogimi skrbnimi odloki stopili nasproti, ne razbremenjujejo te sv. kongregacije dolžnosti, znova zbuditi njihovo vestnost, in ne izvzemajo niti njih samih,

da ne bi posvetili vedno večje skrbi temu, od česar očitno zavisi večno zveličanje ovac, ki so jim izročene.

Zato se je zdelo tej sv. kongregaciji primerno, vzpodbuditi z novimi opomini vse, katerih naloga je to, in jim v nekaterih rečeh dati predpisov, v drugih pa samo migljaje, kar bo dalo upanje, da se katehetski pouk, če se bodo le ti predpisi in migljaji upoštevali, obrne na boljše.

Najprej naj torej škofje svojim velikim dolžnostim in pravicam primerno poleg skrbi in marljivosti, s katero so se do zdaj zavzemali za katehetsko stvar, posvete za njen razvoj še več delavnosti in pridnosti: zato naj po kanonu 336 § 2 »skrbe ... da se vernikom, posebno nedoraslim in preprostim, nudi hrana krščanskega nauka, da se otroci in doraščajoča mladina v šolah poučuje po načelih krščanske religije«; in ker je po predpisu kan. 1336 »dolžnost krajevnega ordinarija, vse določati v svoji škofiji glede pouka ljudi v krščanskem nauku«, naj vsak ordinarij v Gospodu presodi, s kakšnimi predpisi je še treba poskrbeti za to tako sveto in nadvse potrebno delo in kako bo mogel na čim lažji način doseči in izvesti to, kar namerava, vedno pripravljen nastopiti po potrebi zoper tiste, ki stvar zanemarjajo in se upirajo, po kanonih 1333 § 2, 2182 s cerkvenimi kaznimi; vestnim pa dati nagrade, tako da objavi, da bo pri podeljevanju župnij in drugih beneficijev pri njem najodločilnejše in najmerodajnejše prizadevanje in pridnost, ki jo je kdo posvetil poučevanju verouka.

Župniki in drugi dušni pastirji naj vedno pomnijo, da je katehetski pouk temelj vsega krščanskega življenja in da morajo zato posvetiti vse svoje misli, vse svoje prizadevanje in ves svoj trud za to, da se bo ta pouk pravilno vršil. Neokrnjeno naj torej drže in izvedejo, kar je predpisano v kanonih 1330, 1331, 1332, in naj zlasti v tej zadevi postanejo vsem vse, da pridobijo vse za Kristusa in se sami izkažejo kot zvesti služabniki in delivci božjih skrivnosti, pri čemer naj dobro presodijo, komu je treba mlečne, komu močnejše hrane, in nudijo vsakemu tisto hrano nauka, ki krepi duha, tako da kristjan ne bo verskih resnic in stvari samo vedel ali imel za le nekaj podedovanega, marveč da jih bo spoznal in uvidel tako, da bodo mogle roditi sadove zanj in za druge.

V tej presveti službi naj po kanonu 1333 § 1 »župniki pritegnejo k delu v mejah župnijskega ozemlja živeče klerike in tudi pobožne lajike, kjer je potrebno, zlasti tiste, ki so vpisani v pobožno *bratovščino krščanskega nauka* ali v kako drugo podobno družbo, ki je morda ustanovljena v župniji«. Vsi ti naj ali naprošeni ali pa kar pozvani radi in z veselim srcem vrše svoje pomžno delo kot veseli dajavci, ki jih Bog ljubi.

Tako zveličavno, Bogu tako prijetno in za srečo duš tako potrebno delo naj po kanonu 1334 ne bi ostalo brez pomoči redovnikov, če bi jo morda krajevni ordinarij zahteval; in ti redovniki naj bodo veseli, če so poklicani; še žele naj, da bi bili poklicani, da bodo tudi na tem koncu njive Gospodove, kjer je žetev tolika, delavcev pa malo, imeli lepe zasluge pri zveličanju duš.

Končno naj starši in njihovi namestniki, od katerih moramo pričakovati in želeli dejanske pomoči in varstva za stvar, o kateri govorimo, pomnijo, da so po kanonu 1133 »pod najstrožjo obveznostjo dolžni skrbeti po močeh za versko in moralno, telesno in družabno vzgojo otrok«. Tej obveznosti morajo po kanonu 1335 zadostiti tako, da omogočijo otrokom katehetski pouk, in po kanonu 1372 § 2 s tem, da poskrbe za njihovo krščansko vzgojo.

Vse to, kar smo na kratko povzeli, je sicer že znano in jasno; a se ne sme pozabiti stavek: *repetita iuvant*, posebno ko govorimo o stvari, o kateri ni nikoli zadosti.

Da se bo pa to tem laže po vsej zemlji izvedlo, naroča ta sv. kongregacija z odobrenjem Njegove Svetosti našega papeža Pija XI., da se v vseh škofijah izvede sledeče:

I. V vseh župnijah naj se poleg bratovščine Najsvetejšega Zakramenta po kanonu 711 § 2 ustanovi *družba krščanskega nauka*, in ta kot prva med vsemi, in naj zbere vse, kar jih je za poučevanje in negovanje krščanskega nauka pripravnih, posebno učitelje, ki imajo strokovno izobrazbo za vzgojo otrok.

II. Dalje naj se v posameznih župnijah po določenih okrožnicah te sv. kongregacije, ki jo je poslala ordinarijem Italije dne 23. aprila 1924, ustanove *župnijske katehetske šole*, če jih še ni, in naj se na njih poučujejo otroci in mladostniki v božji postavi in v prvih naukah vere. Da pa se pri tej stvari otresemo tiste težke, zgoraj omenjene brezbriznosti staršev, ki mislijo, da njihovi otroci niso dolžni obiskovati župnijskega katehetskega pouka, češ, saj se poučuje veronauk doma in v javnih šolah, je treba upoštevati tole:

a) župniki naj po predpisu kanona 1330 ne pripuste k pravilnemu prejetju zakramentov pokore in birme otrok, ki niso dosegli primerne katehetske izobrazbe po predpisu sv. kongregacije zakramentov z dne 8. avgusta 1910, in naj jih skušajo po prvem svetem obhajilu popolneje in obširneje poučiti v katekizmu;

b) isti župniki, cerkveni govorniki, spovedniki in cerkveni predstojniki naj se na vso moč potrudijo, da spomnijo zlasti starše na njihovo veliko dolžnost, skrbeti, »da dobe vsi tisti, ki so jim podložni ali priporočeni, katehetski pouk« (kanon 1335). K temu pravi Benedikt XIV. v okrožnici »*Etsi minime*« dne 7. februarja 1742 v § 7: »Znano je, da tudi škof sam more in mora cerkvenim govornikom kar najvestneje priporočati, da v pridigah večkrat ponavljajo staršem, da je njim samim v korist, če svoje otroke pouče v skrivnostih naše vere; in če bi bili zato manj pripravi, da morajo otroke privedi v cerkev, kjer se razlagajo zapovedi božje postave«;

c) dalje naj župniki in dotični predstojniki na vso moč delajo na to, da bo obisk župnijskega katehetskega pouka za otroke čim privlačnejši, in to s sredstvi, ki se zde v ta namen najbolj pripravna, n. pr. s tem, da bero vse zapovedane praznike otroško mašo, da razpišejo katehetske tekme ter pripravijo zanje darila in porabijo zmerno in pošteno zabavo in delo;

d) končno naj župniki skrbno pazijo, da se otroci v času pastoralne vizitacije pripravijo na izpit iz svojega znanja pred škofom, ki naj ob tej priliki primerno poskrbi za to, kar se mu bo zdelo, da je pri župnem verskem pouku treba popraviti, zboljšati ali pohvaliti.

III. Da pa otroci verouka, ki so se ga naučili, ne bodo pozabili, in »ker je znano, da niso samo otroci in mladina nevedni v božjih rečeh, marveč da so tudi možje in še stari popolnoma brez znanja zveličavnega nauka, ker se ga ali nikoli niso naučili, ali pa je od takrat že tako dolgo, da so ga polagoma pozabili« (Bened. XIV., 1. pogl., § 8), naj krajevni ordinariji skrbno pazijo, da bodo župniki sveto držali predpis kanona 1332, ki jih veže »ob nedeljah in zapovedanih praznikih... razlagati katekizem dorašlim vernikom v govoru, ki je primeren njihovi pameti«. — Kakor je naročil Pij X. v omenjeni okrožnici »*Acerbo nimis*«, »se bodo pri tem posluževali tridentinskega katekizma tako, da bodo v štirih ali petih letih predelali vso snov, to je o apostolski veri, o zakramentih, o deseterih zapovedih, o molitvi, o cerkvenih zapovedih«, dalje o evangeljskih svetih, o milosti, o krepostih, o grehih in o poslednjih rečeh.

Poleg zgoraj omenjenega, česar naj se vsi drže, misli ta sv. kongregacija, da je prav, če pokaže krajevnim ordinarijem nekaj sredstev, ki jih je izkušnja izkazala za dosegajočega želenega cilja primerna, da ordinariji vsak v svoji škofiji poskrbe, da se vsa ali vsaj nekatera porabijo, kakor bodo pač kazale razmere in okoliščine. Zato:

1. Naj krajevni ordinariji po možnosti ustanove *škofijski katehetski urad*, ki naj pod njihovim predsedstvom vodi vse katehetsko delo, podobno kakor

je za to poskrbljeno za Italijo s pismom te sv. kongregacije z dne 12. decembra 1929. Glavne dolžnosti tega urada bodo, skrbeti:

a) da se bo po župnijah, po šolah in po zavodih poučeval krščanski nauk v obliki, ki jo je dala cerkev, s pomočjo takih ljudi, ki so sposobni za to;

b) da se bodo v določenih razdobjih vršili *katehetski shodi* in druga zborovanja za verske šole, o katerih govori dekret te sv. kongregacije z dne 12. aprila 1924, za iskanje sredstev, ki bodo za pospeševanje katehetskega pouka čimbolj primerna;

c) da se vsako leto prirede posebne *vrste predavanj o veri* z namenom, da se na njih kolikor mogoče točno in popolno izobrazijo tisti, ki naj poučujejo krščanski nauk na župnijskih in javnih šolah.

2. Dalje naj ordinariji izbere vsako leto pripravne *duhovnike vizitatorje*, ki bodo nadzirali vse verske šole v škofiji in točno poročali o uspehu, razvoju in nedostatih tamkajšnjega verskega pouka. O tem pravi Benedikt XIV. (*loc. cit.* § 16): »Premnogo bo koristilo pouku krščanskega ljudstva, če se izbere vizitatorji, ki bodo vizitirali mesto in vse škofijsko ozemlje in vse skrbno pregledali, da potem škof po obvestitvi določi zaslugam vsakega dušnega pastirja primerno nagrado ali kazen.«

3. Da bo pa krščansko ljudstvo tuptam posvetilo svojo pozornost posebno verskemu pouku, naj se vpelje po posameznih župnijah *katehetski dan*, če se ni uveden, in naj se obhaja ob tej priliki prav slovesno *praznik krščanskega nauka*. Takrat:

a) naj se sklicujejo verniki v župno cerkev, da prejmejo sv. obhajilo in molijo za obilne sadove božjega nauka;

b) naj se v posebnem govoru poudarja potreba katehetskega pouka in naj se posebno starši opozorijo, da pouče otroke o tej potrebi in jih pošiljajo k župnemu pouku katekizma, spominjajoč se božjega naročila: *in te besede, ki ti jih danes naročam, bodo v tvojem srcu in jih boš pripovedoval svojim otrokom* (5. Moz. VI, 6);

c) naj se razdele med ljudi knjige, knjižice, listi in drugo berilo te vrste, ki bo za to stvar primerno;

d) naj se zbirajo prispevki v korist katehetskih del.

4. Zlasti v krajih, kjer zaradi pomanjkanja duhovščine mašniki sami svoji nalogi glede verskega pouka ne morejo zadostiti, naj mislijo ordinariji, kako bi prišli župnikom na pomoč s *sposobnimi katehisti* obojega spola, ki bodo poučevali verouk na župnih in javnih šolah in tudi v oddaljenih krajih župnije. Prvi med temi naj bodo tisti, ki so vpisani v zvezah K. A., ki so že mnogo pohvalnega storile v tej zadevi in med katerimi jih je nekaj prav modro stavilo v svoja pravila vsakoletna predavanja o religiji, ki so se jih dolžni vsi člani udeleževati.

Tudi člani drugih katoliških družb in zvez obojega spola, zlasti verskih, ki so se posvetile vzgoji mladine, naj ne opuščajo tega dela. Na te se obrača naš sveti oče papež Pij XI. v omenjenem motuproprio »*Orbem catholicum*« takole: »To tudi zelo želimo, da bi se v vseh pomembnejših krajih, kjer imajo sedež verske družbe, ki so namenjene vzgoji mladine, odprle šole pod predstvom in vodstvom škofov, odbrali fantje in dekleta, ki naj se v prilagodnem učnem tečaju izobrazijo, napravijo izpit iz svojega znanja in dobe spričevalo o sposobnosti za poučevanje krščanskega nauka, svete in cerkvene zgodovine.« To se bo v resnici izvedlo, če bo v katoliških šolah in zavodih med obveznimi predmeti, ki se jih morajo otroci in mladeniči učiti, na prvem mestu, kakor pamet sama veleva in zahteva, verouk, ki naj ga učijo poučevanja večji duhovniki na primeren učni način.

Če se omenjena sredstva dobro uporabijo, če bodo vsi prizadeti to delo, ki od njega ni svetejšega ne nujnejšega, zvesto in vztrajno vršili, je upravičeno

upanje, da bo krščansko ljudstvo s svetim in nepokvarjenim naukom vedno obvarovano pred zmoto, ki ga obdaja, in postalo izvoljeno ljudstvo, vneto za dobra dela in želo zveličavne učinke, ki so jih rimski papeži za rešenje duš ponovno napovedovali. Končno naroča ta sv. kongregacija z odobrenjem Njegove Svetosti našega papeža Pija XI. vsem škofom, da natančno sporočajo vsako peto leto — v tej točki se razveljavlja omenjeni motuproprio »*Orbem catholicum*« — tej sv. kongregaciji o katehetskem pouku v svojih škofijah po pridejanih vprašanjih v istem redu, v katerem se po kanonu 340 § 2 kodeksa kanoničnega prava vrši poročilo škofov o stanju njim izročene škofije.

Dano v Rimu, na praznik svete nazareške Družine, dne 12. januarja 1935.

I. Card. Serafini, prefekt.

L. † S.

I. Bruno, tajnik.

Vprašanja o poučevanju krščanskega nauka.

I. Za nedorasle.

a) V župnijah:

Vprašanje 1. Koliko je otrok v posameznih župnijah in koliko od teh jih obiskuje katehetski pouk.

Vpr. 2. Kako vestno vrše župniki službo verske vzgoje otrok in kateri jo zanemarjajo.

Vpr. 3. Ali so morda v istih župnijah ustanovljene *župnijske šole*, s kakšnim uspehom in kako se na njih poučuje krščanski nauk.

Vpr. 4. Ali duhovniki in drugi kleriki, ki stanujejo v mejah župnije, pomagajo župniku pri poučevanju krščanskega nauka in kako; kateri to morda odklanjajo in zanemarjajo.

Vpr. 5. Ali redovniki in redovnice pomagajo župniku pri poučevanju katekizma otrokom; kateri morda to zanemarjajo ali odklanjajo.

Vpr. 6. Ali se je ustanovila v posameznih župnijah *družba krščanskega nauka* in kako podpira župnika pri poučevanju otrok v krščanskem nauku.

Vpr. 7. Ali pomagajo morda druge lajiške družbe, posebno *Katoliške akcije*, župniku pri tej službi.

Vpr. 8. Ali se je ustanovil, ali bi se dal ustanoviti v škofiji *katehetski urad* ali kaka druga podobna naprava.

Vpr. 9. Ali se praznuje *katehetski dan* in kako.

Vpr. 10. Ali se vrše *katehetska zborovanja* ali kake druge vrste sestanki za verske šole in s kakšnim uspehom.

Vpr. 11. Ali se uporabljajo kaka sredstva, ki bi spodbudila starše in otroke h gorečnosti, da bi ti obiskovali župni katehetski pouk.

Vpr. 12. Ali je morda kaj, kar ovira obilnejše uspehe pri poučevanju krščanskega nauka in kaj je tisto; kake razvade so se pri tem razpasle in katera sredstva so se uporabila, ali bi se dala uporabiti, da se te razvade odpravijo.

b) V šolah in katoliških zavodih:

Vpr. 13. Koliko šol in katoliških zavodov obojega spola, posebno na novo ustanovljenih, je pod vodstvom svetnega ali redovnega klera ali redovniških sester.

Vpr. 14. Koliko notranjih in zunanjih gojencev je na teh posameznih šolah ali katoliških zavodih.

Vpr. 15. Kolikokrat na teden, na kakšen način in s kakšnim uspehom se poučuje na njih verouk.

Vpr. 16. Kako se da poskrbeti, da se bo ta pouk še učinkoviteje in koristneje razvil.

c) Na javnih šolah:

Vpr. 17. Ali se poučuje krščanski nauk na javnih šolah, v katerih in s kakšnim uspehom.

Vpr. 18. Ali je verski pouk na javnih šolah podrejen cerkveni oblasti in cerkvenemu nadzorstvu, kako in na katerih šolah.

Vpr. 19. Na katerih javnih šolah se krščanski nauk ne poučuje in zakaj ne; in kako je poskrbljeno za verski pouk teh učencev.

Vpr. 20. Ali se uporabljajo kaka sredstva in katera sredstva se uporabljajo, ali bi se dala uporabiti, da bi se na javnih šolah poučeval krščanski nauk.

II. Za dora s le.

Vpr. 21. Ali poučujejo župniki dora s le v katekizmu izven običajne pridige in kdaj.

Vpr. 22. Kako vestno, po kateri metodi in v katerem času vrše župniki to svoje delo.

Vpr. 23. Ali obiskujejo verniki v posameznih župnijah verski pouk in s kakšnim uspehom.

Vpr. 24. Katera sredstva se zdijo z ozirom na krajevne in časovne razmere primernejša, da bi se verski pouk dora s lih bolj razvil.

76.

Uredba o bogoslovskih fakultetah v Zagrebu in Ljubljani.

I. Naloga.

Člen 1.

Naloga katoliške bogoslovске fakultete je:

a) da daje katoliškim slušateljem bogoslovsko izobrazbo in usposobljenost za službo duhovniškega poklica;

b) da jih uvede v spoznavanje virov, pouči o znanstvenem raziskavanju in delu ter jih usposobi za učiteljski poklic;

c) da bogoslovске nauke čim bolj goji in pospešuje.

II. Slušatelji.

Člen 2.

Za redne slušatelje na fakulteti se sprejemajo osebe s spričevalom o opravljenem zrelostnem izpitu na gimnaziji.

Osebe s spričevalom o opravljenem zrelostnem izpitu na realnih gimnazijah in realkah, se sprejemajo za redne slušatelje proti dopolnilnemu izpitu iz grškega jezika, oziroma iz grškega in latinskega jezika, ki se polaga na gimnazijah ali na fakulteti najkasneje po preteku enega leta.

Osebe s spričevalom o opravljenem zrelostnem izpitu na gimnazijah, realnih gimnazijah in realkah izven kraljevine se morejo sprejeti za redne

slušatelje po odobrenju fakultetskega sveta, ki mora pred tem pregledati predloženo spričevalo in se pri tem ozirati tudi na reciprociteto. Za osebe s spričevalom o zrelostnem izpitu na realnih gimnazijah in realkah velja tudi tukaj odredba odstavka 2 in 3 tega člena.

Člen 3.

Osebe, ki so po opravljenem in opisanem zrelostnem izpitu (čl. 2) poslušale bogoslovne nauke na višjih bogoslovjih, se morejo sprejeti za redne slušatelje po odobrenju fakultetskega sveta, ki za vsak primer posebej odredi, v kateri letnik se sprejmejo ter če in katere dopolnilne izpite morajo napraviti.

Osebe, ki so prej študirale na kateri nebogoslovski fakulteti v kraljevini, a imajo predpisani zrelostni izpit (čl. 2), se morejo sprejeti za redne slušatelje po odobrenju fakultetskega sveta, ki more priznati največ dva semestra s tem, da morajo polagati izpite iz vseh predmetov, ki so predpisani po tej uredbi.

Osebe, ki so prej študirale na inozemskih univerzah ali visokih šolah, a imajo predpisani zrelostni izpit (čl. 2), se morejo sprejeti za redne slušatelje po odobrenju fakultetskega sveta, ki mora prej pregledati predloženo zrelostno spričevalo in potem odločiti, ali prijavljenega sprejme in ali mu prizna vse ali samo posamezne semestre prejšnjega studija in izpitov ter se pri tem ozira tudi na reciprociteto.

Člen 4.

Osebe, ki so dovršile šest razredov kake srednje šole, se morejo po odobrenju fakultetskega sveta sprejeti za izredne slušatelje. Izredni slušatelji morejo obiskovati tudi vaje in polagati privatne izpite.

Semestri izrednega učenja se ne morejo uračunavati v semestre rednega učenja.

Člen 5.

Kandidat je dolžan, da se sam osebno vpiše. Važen vzrok more opravičiti vpis po drugem, o čemer odločuje dekan.

Člen 6.

Pri vpisu na fakulteto predloži vsak kandidat dekanatu v tej uredbi in po čl. 192 al. 2 O. U. U. za vpis predpisana spričevala o predhodnem šolanju bodisi rednega bodisi izrednega slušatelja.

III. Stolice.

Člen 7.

Na katoliški bogoslovski fakulteti obsegajo stolice, predvidene po čl. 98 obče uredbe o univerzah, te - le predmete:

1. **Sveto pismo stare zaveze:** sveto pismo stare zaveze;
2. **Sveto pismo nove zaveze:** sveto pismo nove zaveze;
3. **Apologetika:** uvod v bogoslovje, osnovno bogoslovje, zgodovina religij;
4. **Dogmatika:** dogmatika;
5. **Primerjalno bogoslovje:** primerjalno bogoslovje;
6. **Moralno bogoslovje:** moralno bogoslovje (splošni del in posebni del);
7. **Cerkvena zgodovina in druge pomožne zgodovinske vede:** Občna cerkvena zgodovina s posebnim ozirom na Slovane, pomožne zgodovinske vede;
8. **Patrologija:** patrologija z dogemsko zgodovino;
9. **Cerkveno pravo:** cerkveno pravo;
10. **Liturgika:** liturgika zapadne cerkve in vzhodnih cerkva;

11. **Pastoralno bogoslovje s krščansko sociologijo in homiletiko:** pastoralno bogoslovje, krščanska sociologija, retorika in homiletika, ascetika, mistika, pastoralna medicina;
12. **Filozofija, pedagogika in metodika verskega pouka:** uvod v filozofijo, zgodovina filozofije, zgodovina in psihologija religij, sistematična sholastična filozofija, pedagogika, metodika krščanskega verskega pouka (katehetika);
13. **Jeziki in ostale pomožne vede sv. pisma:** latinski jezik, biblično-grški jezik, hebrejski jezik, cerkvenoslovanski jezik, aramejski jezik, arabski jezik, pomožne vede sv. pisma;
14. **Cerkvena umetnost, cerkvena glasba, starozavezna in krščanska arheologija:** cerkvena umetnost, cerkvena glasba, starozavezna arheologija, krščanska arheologija.

IV. Pouk.

Člen 8.

Na bogoslovski fakulteti traja pouk za vse redne slušatelje 6 let ali 12 semestrov, za doktorande pa 7 let ali 14 semestrov.

V isti semester se more vpisati slušatelj največ dvakrat.

Da se more semester šteti, je potrebno, da je vpisanih najmanj dvanajst ur na teden iz obveznih predmetov.

Člen 9.

Na bogoslovski fakulteti se predavajo tile glavni in stranski predmeti:

A. Glavni predmeti so:

1. Sv. pismo stare zaveze;
2. Sv. pismo nove zaveze;
3. Apologetika (osnovno bogoslovje);
4. Zgodovina verstev, psihologija verstev;
5. Dogmatika;
6. Primerjalno bogoslovje;
7. Moralno bogoslovje;
8. Občna cerkvena zgodovina s posebnim ozirom na Slovane;
9. Patrologija z dogemsko zgodovino;
10. Cerkveno pravo;
11. Liturgika;
12. Pastoralno bogoslovje;
13. Sistematična sholastična filozofija.

B. Stranski predmeti so:

1. Uvod v bogoslovje;
2. Pomožne zgodovinske vede;
3. Krščanska sociologija;
4. Retorika in homiletika;
5. Ascetika in mistika;
6. Pastoralna medicina;
7. Uvod v filozofijo;
8. Zgodovina filozofije;
9. Pedagogika;
10. Metodika krščanskega verskega pouka (katehetika);
11. Jeziki in ostale pomožne vede sv. pisma;

12. Cerkevna umetnost;
13. Cerkevna glasba;
14. Starozavezna arheologija;
15. Krščanska arheologija.

Ti predmeti so razvrščeni po semestrih tako-le:

I. in II. semester:

- a) filozofija (uvod v filozofijo, sistematična sholastična filozofija: dialektika, psihologija, noetika);
- b) latinski jezik;
- c) biblično-grški jezik;
- d) cerkevna glasba;
- e) cerkvenoslavski jezik.

III. in IV. semester:

- a) filozofija (sistematična sholastična filozofija; ontologija, kozmologija, etika, teodiceja, zgodovina filozofije, filozofija religije, zgodovina in psihologija religij);
- b) retorika;
- c) hebrejski jezik.

V. in VI. semester:

- a) osnovno bogoslovje;
- b) sveto pismo stare zaveze;
- c) hebrejski jezik;
- d) starozavezna arheologija;
- e) sveto pismo nove zaveze;
- f) občna cerkevna zgodovina s posebnim ozirom na Slovane;
- g) uvod v bogoslovje;
- h) zgodovina in psihologija religij;
- i) patrologija.

VII. in VIII. semester:

- a) dogmatika;
- b) sveto pismo nove zaveze;
- c) primerjalno bogoslovje;
- d) moralno bogoslovje, občni del;
- e) pomožne zgodovinske vede;
- f) homiletika.

IX. in X. semester:

- a) patrologija z dogemsko zgodovino;
- b) moralno bogoslovje, posebni del;
- c) liturgika;
- d) pedagogika;
- e) dogmatika.

XI. in XII. semester:

- a) cerkveno pravo;
- b) pastoralno bogoslovje;
- c) metodika verskega pouka;
- d) zgodovina verstev;
- e) sociologija;
- f) cerkevna umetnost.

XIII. in XIV. semester:

- a) arabski jezik;
- b) sirski in biblično-aramejski jezik;
- c) specialni kurzi.

Člen 10.

Predmeti, naštetih v čl. 9 te uredbe, so obvezni za vse redne slušatelje, izvzemši:

- a) aramejski in arabski jezik; ti jeziki so obvezni samo za one doktorande, ki si izbere biblično skupino ustnega doktorskega izpita;
- b) pomožne zgodovinske vede; te vede so obvezne samo za one doktorande, ki si izbere pravno-zgodovinsko skupino ustnega doktorskega izpita;
- c) latinski in biblično-grški jezik; ti jeziki so obvezni samo za one slušatelje, ki se v srednji šoli niso učili latinskega oziroma grškega.

Člen 11.

Na bogoslovski fakulteti so specialna predavanja (specialni kurzi).

Nastavnik more šele vsako tretje leto ponavljati ene in iste specialne kurze (specialna predavanja).

Slušatelji, ki teže za doktoratom, morajo obiskovati vsaj 4 specialne kurze in položiti dotične kolokvije.

Člen 12.

Kaj hoče nastavnik predavati, s kolikom številom ur in kakšni specialni kurzi se bodo vršili, se določi na seji fakultetskega sveta in se to vnese v občni univerzitetni program predavanj.

Člen 13.

Za dopolnjevanje predavanj in za uvajanje v metodo samostojnega dela obstoje na bogoslovski fakulteti seminarji za te-le vede:

1. Sveto pismo stare zaveze;
2. sveto pismo nove zaveze;
3. dogmatiko in patrologijo;
4. apologetiko in zgodovino verstev;
5. primerjalno bogoslovje;
6. moralno bogoslovje;
7. liturgiko;
8. cerkveno zgodovino;
9. cerkveno pravo;
10. filozofijo.

Člen 14.

Vsi redni slušatelji so dolžni delati v seminarju; za vsakega rednega slušatelja je obvezen en seminarjski pismeni sestavek. Slušatelji, ki teže za doktoratom, morajo poleg tega v seminarju izdelati dve seminarjski nalogi, ki jih ocenjuje predstojnik seminarja. Brez povoljne ocene teh sestavkov se slušatelj ne pripusti k doktorskemu izpitu.

V. Kolokviji.

Člen 15.

Kolokviji se morejo polagati iz vseh predmetov, morajo pa se polagati iz onih predmetov, ki niso obseženi v diplomskem izpitu.

Člen 16.

Uspeh kolokvijev ocenjuje predmetni nastavnik po čl. 27 in t. 2 in 3 te uredbe.

VI. Izpiti.

Člen 17.

Izpiti na bogoslovski fakulteti so: a) diplomski, b) doktorski.

A. Diplomski izpiti.

Člen 18.

Diplomske izpite morejo polagati samo redni slušatelji. Vsak kandidat mora položiti diplomski izpit iz vseh glavnih predmetov, ki so razvrščeni v sledeče skupine:

- I. **Filozofska skupina:** Sistematična sholastična filozofija.
- II. **Biblična skupina:** Sv. pismo stare in nove zaveze.
- III. **Dogmatska skupina:** Apologetika (osnovno bogoslovje). Zgodovina verstev. Dogmatika. Primerjalno bogoslovje. Patrologija z dogemsko zgodovino.
- IV. **Moralno-pastoralna skupina.** Moralno bogoslovje (občni in splošni del). Pastoralno bogoslovje. Liturgika.
- V. **Pravno-zgodovinska skupina.** Cerkveno pravo. Občna cerkvena zgodovina s posebnim ozirom na Slovane.

Člen 19.

Diplomski izpiti se polagajo redno ob koncu onega semestra, v katerem so se dovršila predavanja iz dotičnega predmeta, a najdalj v štirih zaporednih izpitnih rokih. Če kandidat ne položi izpita v imenovanem roku, se ne more vpisati, dokler ne položi dotičnega izpita.

Kandidat nima pravice polagati izpita iz predmetov višjih semestrov, dokler ni položil vseh izpitov nižjih semestrov. Izjeme dovoljuje fakultetski svet.

Kandidat ima pravico polagati izpit samo tedaj, če se je vpisal in poslušal vse obvezne ure dotičnih predmetov po programu predavanj, kakor ga je sestavil fakultetski svet (člen 219 O. U. U.). Izjeme dovoljuje fakultetski svet.

Člen 20.

Roki za polaganje diplomskih izpitov so: od 15. do 30. junija, od 5. do 20. oktobra, od 1. do 15. februarja in od 5. do 20. marca.

Po potrebi more fakultetski svet s svojim odlokom podaljšati trajanje izpitov preko 14 dni.

Člen 21.

Kandidati se prijavijo za polaganje diplomskih izpitov dekanu najkasneje do 15. junija, 5. oktobra, 1. februarja in 5. marca.

Člen 22.

Kandidat je dolžan ob priliki prijave prinesiti svojo vpisnico.

Ob priliki prijave mora kandidat naznačiti: a) predmet, iz katerega, in nastavnika, pred katerim polaga izpit; b) če mu je to redni ali odloženi izpit; c) če se prijavlja prvič ali drugič ali tretjič.

Člen 23.

Dekan prouči prijave kandidatov in odločuje o njihovi pravici za polaganje diplomskih izpitov v zmislu predpisov te uredbe. Po tem izdeluje fakultetski svet spored izpitov, o čemer dekan z objavo obvesti kandidate.

Člen 24.

Fakultetski svet odreja za vsak predmet izpraševalno komisijo iz najmanj dveh članov, v kateri mora biti predmetni nastavnik.

Izpitni komisiji predseduje najstarejši član po položaju.

Ako je predmetni nastavnik zadržan od izpita, mu odredi fakultetski svet namestnika; druge namestnike odreja dekan.

Člen 25.

Izpraševanje kandidatov na diplomskih izpitih se vrši iz vsega obsega dotičnega predmeta.

Člen 26.

Diplomski izpiti so javni in trajajo iz vsakega predmeta posamič za vsakega posameznega kandidata najmanj 15 in največ 30 minut.

Člen 27.

Po dovršenem izpraševanju predloži predmetni nastavnik kandidatovo oceno. Ako ostali člani izpitne komisije ne soglašajo, se kot izpitna ocena smatra količnik iz vsote ocen vseh članov izpitne komisije.

Ocene so od 1 do 10 vključno. Ocena 5 vključno je slab, 6 in 7 dober, 8 in 9 prav dober in 10 odličen uspeh.

Kandidat je položil izpit, ako je iz izpitnega predmeta dobil najmanj oceno 6.

Kandidat, ki je pri diplomskih izpitih padel, jih more ponavljati vsega skupaj trikrat, a tretjič le z odobrenjem fakultetskega sveta.

Člen 28.

Kdor ne pride k izpitu v določenem mu roku, izgubi pravico do polaganja izpita v tem izpitnem roku.

Ako kandidat, iz kateregakoli razloga že, v teku izpita polaganje prekine, se smatra, da ni položil tega diplomskega izpita.

Člen 29.

Uspeh se vnese v zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani komisije, in se takoj priobči kandidatu.

Kandidat more dobiti o dovršenem izpitu pismeno spričevalo.

Zapisnik se hrani v dekanatski pisarni.

Na podlagi izpitnih zapisnikov posameznih predmetov vnese dekan v diplomu skupno oceno za vsako skupino diplomskega izpita seštevši vse ocene in razdelivši vsoto s številom predmetov.

Člen 30.

Kandidatu, ki je položil vse diplomske izpite in obvezne kolokvije ter izdelal vsaj eno seminarsko nalogo, se izdaje v fakultetski pisarni diploma v narodnem jeziku.

V diplomu se navedejo znanstvene skupine, iz katerih so bili izpiti položeni, z naznačenjem ocene v besedah in številkah.

Diplomo podpišeta rektor univerze in dekan fakultete in se opremi s pečatom univerze.

Ta diploma izpričuje, da je kandidat dovršil univerzitetne nauke in da ima fakultetsko izobrazbo.

B. Doktorski izpiti.

Člen 31.

K doktorskemu izpitu se pripuščajo samo oni kandidati, ki so že položili popolni diplomski izpit.

Doktorski izpit se polaga po dovršenem predpisanem bogoslovskem studiju (člen 8).

Doktorski izpit se more vršiti tudi izven rokov, ki so določeni za diplomske izpite.

Člen 32.

Za doktorski izpit se prijavljajo kandidati pismeno dekanatu.

V prijavi mora naznaniti kandidat posebno znanstveno skupino, ki jo je izbral za ustni doktorski izpit (člen 34).

Prijavi priloži svojo vpisnico, diplomu o dovršeni fakulteti, potrdilo o položeni kolokvijih in seminarskih nalogah iz predmetov, ki so posebej določeni za doktorande (čl. 10, 11 in 14 te uredbe).

Fakultetski svet prouči listine in odloči o pravici kandidata za polaganje doktorskega izpita po predpisih te uredbe.

Člen 33.

Doktorski izpit obsega: a) ustni izpit in b) pismeno disertacijo z obrambo.

Kandidat, ki je padel iz katerega dela doktorskega izpita, ga more samo dvakrat ponavljati, in to ne prej kot po šestih mesecih.

Člen 34.

Predmet ustnega izpita je ena od teh znanstvenih skupin po izbori kandidatovi:

A. **Biblična skupina.** Sv. pismo stare in nove zaveze.

B. **Dogmatska skupina:** Apologetika (osnovno bogoslovje). Zgodovina verstev. Dogmatika. Primerjalno bogoslovje. Patrologija z zgodovino dogem.

C. **Moralno-pastoralna skupina:** Moralno bogoslovje (občni in posebni del). Pastoralno bogoslovje. Liturgika.

D. **Pravno-zgodovinska skupina:** Cerkveno pravo. Občna cerkvena zgodovina s posebnim ozirom na Slovane.

Poleg izbrane skupine polaga kandidat v zmislu št. 230 O. U. U. izpit iz občne teologije (apologetika, dogmatika, občni del moralnega bogoslovja), ki more biti ločen od izpita iz izbrane skupine.

Člen 35.

Ustni doktorski izpit je javen in traja najmanj 2 uri.

Člen 36.

Izpitno komisijo za ustni izpit iz petih oseb določa fakultetski svet.

V komisiji so dekan kot predsednik in predmetni nastavniki, ostale člane pa določa fakultetski svet.

Člen 37.

Uspeh ustnega izpita ocenjujejo, v soglasju s predpisi člena 28 te uredbe, vsi člani izpitne komisije, počenši od najmlajšega in predsednik kot zadnji. Vsak član ocenjuje ves rezultat. Uspeh izpita se takoj javi kandidatu. Glede zapisnika velja člen 29 te uredbe.

Člen 38.

Predmet pismene disertacije izbere kandidat iz dotične znanstvene skupine v sporazumu s predmetnim nastavnikom, a fakultetski svet ga odobri. Z disertacijo mora kandidat dokazati, da je sposoben za znanstveno raziskavanje, a že sama disertacija mora prispevati k napredku vede. Obseg disertacije mora imeti najmanj 4 tiskane pole v osmerki. Pismeno disertacijo more kandidat predložiti v oceno tudi pred ustnim izpitom. Predložiti se mora v petih izvodih, natiptkanih na pisalnem stroju.

Člen 39.

Pismeno disertacijo ocenjujejo dekan in dva nastavnika, ki ju določi fakultetski svet. Ocene se dajejo v soglasju s predpisi člena 28 te uredbe.

Člen 40.

Po uspešno položenem ustnem izpitu in povoljni oceni disertacije se vrši javna obramba disertacije pod predsedstvom dekana. Disertacijo more napadati, poleg ocenjevalcev, nekoliko profesorjev, ki jih odredi fakultetski svet. Uspeh obrambe ocenjujejo dekan in dva nastavnika, ki ju odredi fakultetski svet po čl. 231, al. 3 in 4, O. U. U. Ocene se dajejo v soglasju s predpisi čl. 27 in 37 te uredbe. Po uspešni obrambi izda dekan dovoljenje za tisk (imprimatur).

Člen 41.

O položenem doktorskem izpitu se izda kandidatu, potem ko je položil prisego, v rektorjevi pisarni doktorska diploma v latinskem jeziku, ki jo podpišeta rektor in dekan, in se opremi z univerzitetnim pečatom.

Obrazec doktorske diplome se glasi:

UNIVERSITAS LITTERARUM . . . . .
 IN URBE . . . . . CONSTITUTA
 NOS
 N. N.
 UNIVERSITATIS RECTOR
 N. N.
 THEOLOGORUM ORDINIS DECANUS
 IN
 VIRUM CLARISSIMUM
 N. N.
 . . . . . ORTUM
 POSTQUAM
 ET DISERTATIONE . . . . .

ET EXAMINIBUS LEGITIMIS IN UNIVERSA THEOLOGIA DOCTRINAM
 PROBAVIT DOCTORIS SS. THEOLOGIAE NOMEN ET HONORES JURA ET
 PRIVILEGIA CONTULIMUS IN EJUSQUE REI FIDEM HASCE LITTERAS
 UNIVERSITATIS SIGILLO SANCIENDAS CURAVIMUS.

DATUM . . . . . DIE . . . . .

H. A. DECANUS

H. T. RECTOR

Člen 42.

Promocija se izvrši in doktorska diploma kandidatu izroči, potem ko je izročil dekanatu 100 izvodov tiskane disertacije.

Po en izvod disertacije se dostavlja sorodnim fakultetam v kraljevini.

VII. Prehodna določila.

Člen 43.

Kandidati, ki so si pridobili pravico za polaganje doktorskega izpita po dosedanjih predpisih ali bi si jo bili pridobili do 30. septembra 1935 vključno, morejo polagati doktorski izpit po dosedanjih predpisih do 30. septembra 1937 vključno.

Člen 44.

Ta uredba stopi v veljavo, ko bo objavljena v »Službenih novinah«. Takrat prenehata veljati fakultetski uredbi bogoslovne fakultete v Zagrebu in Ljubljani, kakor tudi vsi predpisi, ki nasprotujejo tej uredbi.

P. br. 19.793.

Minister prosvete: S. Cirić, s. r.

Belgrad, dne 17. maja 1935.

O p o m b a : Uredba je bila objavljena v št. 133 — XXXIII: »Službenih novin« od 11. junija 1935.

št. 4055.

77.

Praznik Kristusa Kralja.

Praznik Kristusa Kralja zadnjo nedeljo meseca oktobra je p r a z n i k Katoliške akcije. Lani se je ta dan v naši škofiji začela priprava na evharistični kongres, letos pa naj bo posvečen topli zahvali za milosti kongresa. Najlepše bomo pokazali svojo hvaležnost za nad vse pričakovanje lepo uspeli evharistični kongres, če začnemo na praznik Kristusa Kralja z vso vsemno izvrševati resolucije, ki jih je sestavil ob kongresu permanentni odbor za evharistične kongrese v Jugoslaviji. Da se bo to zgodilo, se naroča v sporazumu s škofijskim odborom KA župnim in duhovnijskim uradom, rektorjem samostanskih cerkva in gg. veroučiteljem:

1. Ves mesec oktober naj ob raznih prilikah vabijo vernike, da naj letos kar mogoče lepo praznujejo praznik Kristusa Kralja.

2. Glavno nalogo naj gledajo v tem, da za praznik Kristusa Kralja pridobe kar mogoče veliko vernikov, da, vso župnijo, za prejem svetega obhajila. Ves teden pred praznikom, zlasti v soboto in na praznik, naj se da vernikom veliko prilike opraviti sveto spoved.

3. Na praznik naj bo služba božja slovesna kakor ob največjih praznikih cerkvenega leta. V cerkvenih govorih naj se obravnavajo resolucije evharističnega kongresa. Osnutek za govore je priložen.

4. Po popoldanski službi božji naj se priredi v društvenem domu ali v kaki drugi večji dvorani slovesna akademija. Te akademije naj ne priredi katerokoli društvo, ampak župnija ali župnijski odbor KA in naj se nanjo povabijo vsi župljani. Če je le mogoče, naj pri tej akademiji nastopajo samo laiki. S pripravami zanjo je treba začeti čimprej. Spored za to prireditev je priložen.

5. Naloga Katoliške akcije in njenih pomožnih čet, to je cerkvenih, prosvetnih in drugih katoliških društev naj bo, da razvijajo živahno propagando za veliko udeležbo pri sv. obhajilu, cerkveni slovesnosti in popoldanski akademiji.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1935.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

78.

Župnijskim odborom Katoliške akcije.

1. Javne prireditve KA, posebno še, če so v večjem obsegu in izven cerkve, se morajo prej obenem s programom naznaniti škofijskemu odboru KA v Ljubljani.

2. Voditelji KA v župnijah ne smejo biti obenem voditelji odborov kakršnekoli politične stranke in ne nastopati kot govorniki na političnih shodih.

3. Dopisi na škofijsko vodstvo KA naj se naslavlajo: Škofijski odbor KA, škofijski ordinariat v Ljubljani. Osebne informacije naj se iščejo pri predsedniku KA, dr. Stanislavu Žitku, Miklošičeva cesta 7, ali tudi pri cerkvenem asistentu dr. Janezu Fabijanu, Tyrševa cesta 17, III. nadstr.

Škofijski odbor KA v Ljubljani.

St. 4372.

79.

Vedenje učencev pri službi božji.

Ker obvezuje člen 18 Pravil o izvrševanju verskih dolžnosti učencev narodnih šol učitelje, da vodijo otroke ob nedeljah in praznikih v cerkev ter drže tam red za časa bogoslužja, je Katehetsko društvo v Ljubljani na prošnjo škof. ordinariata predlagalo zaradi enotnega postopanja sledeče:

Učenci naj med mašo kleče: a) od takrat, ko strežnik pozvoni za povzdigovanje, do konca povzdigovanja; b) od takrat, ko strežnik pozvoni za obhajilo otrok, do konca besed: Gospod, nisem vreden, da...; c) na koncu maše pri blagoslovu s sv. Rešnjim Telesom. Kleče naj vedno na obeh, ne na enem kolenu. Ves ostali čas med govorom in mašo naj učenci stoje. — Ko pridejo v cerkev, naj naredo poklek na mestu, kjer potem ostanejo. Na tem mestu spet napravijo poklek, preden odidejo iz cerkve.

Ta predlog se objavlja gg. veroučiteljem v svrhu uvaževanja. O njem naj se obvesti tudi nadzorujoče učiteljstvo.

V Ljubljani, dne 5. oktobra 1935.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

Razpis organistovskih služb.

S tem odlokom se določa, da se morajo odslej razpisati vse izpraznjene službe organistov. V razpisu, ki se objavi v dnevnem časopisju, se napovedo poleg dohodkov morebitna posebna bremena in dolžnosti in se stavi rok razpisa. Imena prosilcev se sporoče potom škof. ordinariata ravnateljstvu orglarske šole v Ljubljani. Izbere se najboljše kvalificirani s spričevalom orglarske šole. Nastavi ga cerkveno predstojništvo: župnik s ključarjema.

Gg. dekanom se naroča, naj pazijo, da se bo ta odlok vestno izvrševal.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1935.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

Izseljenska nedelja.

Tudi letos bo prva adventna nedelja, 1. decembra, posvečena našim izseljencem in naši skrbi za nje.

Naši po svetu razkropljeni bratje in sestre preživljajo pravkar silno grenke, pa tudi nevarne čase zlasti za njih moralno in versko življenje. Družba sv. Rafaela je imela letos ob času evharističnega kongresa z izseljenci, ki so prišli na kongres, sestanek: I. slovenski izseljenski kongres. Na tem kongresu so izpovedali izseljenci vse svoje potrebe, svoje težave, pa tudi svoje prošnje, ki jih imajo do domovine. Iz vseh teh poročil je pa izzvenela njih glavna velika prošnja: »Rešite naše duše! Najhuje za nas je, da poginjamo moralno in duhovno. Pošljite nam duhovnikov!« Družba sv. Rafaela je tako postala za naše izseljence sedaj prava misijonska družba. Duše naših bratov in sestra po svetu naj v prvi vrsti rešuje.

Iz poročil naših izseljencev na izseljenskem kongresu je pa izzvenelo tudi drugo žalostno poročilo, kako so namreč merodajni faktorji zadali težak udarec našim katoliškim izseljenskim organizacijam. Vse njih katoliške organizacije so poskusili uničiti. In to škodo med njimi popraviti bo ogromno delo Družbe sv. Rafaela.

Da bo pa Družba sv. Rafaela zmogla vse to ogromno misijonsko delo, potrebuje nujno pomoči in sodelovanja vse naše katoliške javnosti.

Zato se Družba sv. Rafaela obrača na vse gg. dušne pastirje, predstojnike cerkva, in vso duhovščino sploh z nujno prošnjo, da praznujmo letos prav v vseh cerkvah izseljensko nedeljo tako, kakor je zamišljena. Letos je to verska zadeva našega naroda. Za tisoče in tisoče duš naših lastnih krvnih bratov in sester gre. Res imamo doma toliko potreb in toliko težav. Vendar odlomimo košček svojega revnega kruha in ga dajmo onim, ki so ga tako potrebni in Bog bo naš stoterni plačnik in nam bo zboljšal razmere doma. Miloščina je najboljša molitev. Zato prav lepo prosimo: 1. da za prvo adventno nedeljo povabite vernike k svetemu obhajilu za izseljence in da molite za nje v cerkvi dopoldne in popoldne; 2. da nabirate mile darove za to veliko božje delo; 3. da spregovorite ljudstvu v pridigah in predavanjih o pomenu našega dela za izseljence (osnutek govora bo pravočasno poslan); 4. da razširjate skupno pismo »naroda doma narodu na tujem«, ki se bo razposlalo; vsaka družina, ki

ima svojega člana kje na tujem, naj mu ga pošlje; 5. da priredite po dvo-
ranah primerne akademije v korist Družbe sv. Rafaela.

Pri vseh »Preces« v brevirju nam Cerkev polaga na jezik tudi
prošnjo za izseljence: »Pro fratribus nostris absentibus!« Cerkev ve, kako
je ljuba taka molitev božjemu Srcu Zveličarjevemu, ki je bil sam izse-
ljeneec v daljnem Egiptu, Ameriki judovskega naroda, in sam okusil težak
in grenak izseljenski kruh.

Obenem Družba sv. Rafaela prav toplo priporoča vsem gg. duhov-
nikom, da prečitajo v izseljenskem vestniku »Rafaelu« poročilo o I. slo-
venskem izseljenskem kongresu. Tam bodo dobili vsaj majhno sliko iz-
seljenskega problema, ki je pred nami, da ga rešimo.

Družba sv. Rafaela.

82.

Sprememba župnijskih mej.

Da se je ustreglo dolgoletnim željam in utemeljenim prošnjam, se
je iz razloga kan. 1427 § 2. z odlokom škof. ordinariata z dne 1. oktobra
1935, št. 4290, izločila vas Rašica iz župnije Mengeš in priključila
župniji Šmartin pod Šmarno goro.

Tej spremembi je glasom dopisa kr. banske uprave dravske bano-
vine v Ljubljani z dne 28. avgusta 1935, št. II. 3836/2, pritrdilo ministrstvo
pravde z razpisom z dne 10. avgusta 1935, št. 66947, na podstavi § 20.
zakona z dne 7. maja 1874, drž. zak. št. 50.

Odlok stopi v veljavo dne 1. novembra 1935.

83.

Razne objave.

Karitativna nedelja bo letos dne 3. novembra. Vsi župni uradi se
opozarjajo na določila v lanskem Škof. listu na str. 71. Osnutek za cer-
kveni govor se bo pravočasno razposlal.

Banovinska doklada k državni dopolnilni prenosni taksi. Kr. ban.
uprava drav. banovine v Ljubljani je z dopisom z dne 2. oktobra 1935,
št. VII. 20910/1 sporočila škof. ordinariatu sledeče: »Po § 57. pravilnika
o banovinskih davščinah dravske banovine z dne 23. marca 1935 (Služ-
beni list šte. 217/31 z dne 17. aprila 1935) lahko ban na prošnjo
strank 100% banovinsko doklado k državni dopolnilni prenosni taksi
zniža do 50% pri nadarbinski in cerkveni imovini, če so podani upravi-
čeni razlogi. Vaši prošnji, da bi se ta doklada sploh ukinila ali znižala
na 20%; pa po obstoječih predpisih ni mogoče ustreči.«

Železniške legitimacije. Ker potečejo z letošnjim letom večini dušno-
pastirske duhovščine legitimacije za 50% popust na železnicah, se priza-
deti opozarjajo, da pravočasno, najkasneje pa do 15. decembra t. l., po-
šljejo škof. ordinariatu svojo novo fotografijo in znesek 10 Din, da se jim
bo za novo leto izposlovala nova legitimacija.

Slovstvo.

Jaklič-Vrečar: Liturgika za srednje, meščanske in tem podobne šole. V Ljubljani 1935. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena 34 Din. — Pravkar dotiskani učbenik vsebuje na 225 straneh, ki jih krasi številne slike med tekstom, ves nauk o liturgiki, ki ga učencu podaja po najnovejše metodi. Knjiga bo izvrsten pripomoček katehetu in dijaku.

Škofijska kronika.

Umeščeni so bili: Ignacij Žust, župnik v Ajdovcu, dne 14. septembra 1935 na župnijo Špitalič; Matej Kos, žup. upravitelj v Leskovici, dne 25. septembra 1935 na to župnijo, in Franc Vidmar, kaplan na Krki, dne 30. septembra 1935 na župnijo Češnjice.

Nameščen je bil za kaplana na Viču p. Ludovik Dovč, O. F. M.

Za nadzornike organistov so bili na novo imenovani: dr. Anton Dolinar, gimn. profesor v Ljubljani, za dekanijo Kranj; Ignacij Skoda, kaplan v Škocijanu pri Mokronogu, za dekanijo Leskovec; Venceslav Skebe, učitelj v Novem mestu, za dekanijo Novo mesto, in Leopold Govekar, kaplan na Jesenicah, za dekanijo Radovljica.

V I. letnik škof. duhovskega semenišča v Ljubljani so bili sprejeti sledeči abiturienti: Viktor Bratulič, Franc Bruljec, Ciril Cerar, Jožef Cukale, Boris Fenc, Ludovik Golia, Anton Grčman, Anton Hočevar, Stanislav Kapš, Vincencij Kastelic, Janez Križaj, Peter Križaj, Franc Kunstelj, Franc Malovrh, Vladimir Novak, Franc Pečenik, Franc Pezdir, Anton Pogorelec, Franc Sodja, Pavel Stanonik, Jernej Svete, Anton Šinkar, Bogumil Škerlavaj, Alojzij Šparovec, Ludovik Tomazin, Mihael Trdin, Janez Urbanč, Viktor Vitigoj, Ivan Vodopivec, Venceslav Vrtačnik, Karel Wolbang in Jožef Žabkar (32).

Umrli so: Vincencij Krivec, C. M., v Ljubljani dne 7. oktobra 1935, v starosti 71 let, Peter Natlačen, župnik v pok., v Petrovčah pri Celju dne 7. oktobra 1935, v starosti 58 let (pokopan v Žalcu), in Janez Košmelj, biseromašnik in župnik v pok., v Ljubljani dne 9. oktobra 1935, v starosti 92 let. Naj v miru počivajo!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 15. oktobra 1935.

Ign. Nadrah,

gen. vikar.

Jože Jagodic,

v. d. ravn.

Vsebina: 75. Dekret sv. kongregacije koncila o večjem prizadevanju in pospeševanju katehetskega pouka. — 76. Uredba o bogoslovskih fakultetah v Zagrebu in Ljubljani. — 77. Praznik Kristusa Kralja. — 78. Župnijskim odborom KA. — 79. Vedenje učencev pri službi božji. — 80. Razpis organistovskih služb. — 81. Izselska nedelja. — 82. Sprememba župnijskih mej. — 83. Razne objave. — 84. Slovstvo. — 85. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.